

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

62. An Confessarius sine fractione Sigilli possit manifestare pœnitentiam,
quam imposuit pœnitenti? Et quid, si Confessarius dixisset Coronam B.
Virginis imposuisse pro pœnitentia suo cuidam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

gatur iste Sacerdos perpetuo ignominiosè peregrinari. In cap. autem *omnis viri quo sexus, de penit. & remissionibus*, confirmatur eadem depositionis pena, & additur vt perpetuo detradatur in Monasterium, vnde antiquum illud ius cap. *Sacerdos*, de perpetua peregrinatione per hoc ius nouius cap. *omnis viri quo sexus*, sublatum est, & illa pena est in perpetuam reclusionem immutata.

2. Nota tamen quòd neutra pœna, depositionis videlicet & perpetua reclusionis, incurritur ipso facto ante sententiam iudicis, quia ex nullo fundamento constat aliquam ex eis ipso facto incurri. Aliis verò personis distinctis à Confessario, quas etiam sigillo confessionis teneri diximus, non sunt imposita dicta pœnae, vt ex dictis iuribus constat, nec eis sunt puniendi, sed mitioribus, quia in fractione sigilli non ita grauiter peccant, ac Confessarius, quamuis multo grauioribus, quam si solum frangerent secretum naturae iustitiae; & hæc omnia docet Ochagauia de *Sacrament. tract. 3. de sigillo quest. 9. num. 11.* Hurtado de *Sacr. disp. 12. de penit. diffie. 14.* Suarez in *3. part. tom. 4. disputat. 33. sect. 8.* Coninch de *Sacrament. disputat. 9. num. 70.* Praepositus in *3. part. q. 11. de sigillo, dub. 4. num. 39.* & Onuphii episc. de *sigillo, sect. 5. q. 2.*

3. Notat tamen Granado in *3. part. de Sacrament. contron. 7. tract. 1. 1. disput. 8. num. 3.* non infligi supra dictas pœnas ob quamcumque violationem sigilli, sed solum ob reuelationem peccati, de hac enim tantum agitur in iure, quia illa est præcipua materia sigilli; vnde qui solum reuelaret aliquod ignominiosum in confessione cognitum, sed quod peccatum non sit, non incurret illas pœnas, sicut nec ille, qui cum penitente loqueretur extra confessionem de peccatis ab illo auditis, & non petita licentia. Ita Granado, qui etiam addit depositionem istam non solum significare prohibitionem audiendi confessiones, sed etiam cuiuscumque muneris sacerdotalis.

Sup. hoc et
Hurt in Ref.
præterito
cursum ad
medium §. 1.
verf. Vade.

RESOL. LX.

Quomodo potest constare de hoc delicto? Ex part. 5. tractat. 11. Ref. 52.

§. 1. **R**espondeo in primis per Confessoris dictum posse constare, alioqui alius coniecturis vtendum, & interdum sufficientes plures testes, quamuis non sint contestes, propter naturam delicti, circa quod vix possunt plures testes contestes, & eiusdem actus inueniri. Quòd si Confessor dicat se habuisse licentiam à penitente ad reuelandum peccatum, & penitens id negat, vt bene notauit Bernardus Diaz in *practica, cap. 109.* in hoc negotio non potest dari certa regula; sed ex qualitate peccati, & istdem circumstantiis personarum, & publicatione delicti præsumptio est sumenda; & ita docet Ochagauia de *Sacrament. tract. 3. de sigillo, quest. 9. num. 12.* Hinc Onuph. *opuscul. de sigillo, sect. 5. quaestione tertia*, sic ait: Vnde in hoc negotio vt rem totam perstringam, illud concludendum videtur, si id, quod opponitur Confessario, vel à penitente, vel à tertia persona non constat, & Confessarius de eo aut non sit conuictus, aut non sit confessus, tunc ex diuersis accidentibus, tum respectu Confessarij, tum respectu penitentis, vel etiam tertiæ personæ, si hæc sit accusatrix, totam rem esse à iudice definiendam, ac concludendam, neque enim in hoc videtur certa aliqua regula tradi posse, sequitur nullo modo probari, quod asserit Vivaldus de *sigillo confess. num. 39.* Confessarium asserentem se non reuelasse confessionem, adducendum esse ad id, vt iuret,

Quoad hoc
sup. Ref. 31 §
vlt. ad mediū
lege eius do
ctrinam, & si
placet etiam
alterius §.
eius not.

& tunc illi credendum esse; nam, vt diximus, nunquam videtur redigendus in eas angustias; sed potius ex aliis accidentibus iudicandum esse, an simpliciter sit illi credendum. Imò, cæteris paribus, nullo etiam adhibito iuramento, semper præsumendum esse pro Confessario, vt illius simplici dicto sit standum, nisi aliud obstat. Ita ille, quem iudices Ecclesiastici in casu contingenti ne desistant videre, etiam recognoscant Fagundez *pr. 2. lib. 6. c. 7. n. 10.*

RESOL. LXI.

An Confessarius teneatur dare schedulam peccati, quem non absoluit? Ex part. 5. tr. 11. Ref. 12.

§. 1. **H**ic quæstioni respondent multi, & præsertim doctores opinionem esse penes Confessarium dandi, vel non dandi, pro vt maluerit, tum quia non tenetur Confessarius cooperari occultationi peccati, sed qui sponte peccat, sibi prouident de remedio occultationis Parochus enim & quilibet alius Confessarius, qui negat schedulam, vitur iure suo negando illam indignis, ex alia verò parte, quia ex genere suo videtur peccatum mortale contra charitatem proximi prodere eius crimini occultum, & non occultare, quando id facile fieri, & sine detrimento potest proprio aut proximorum, & quia periclitatur sigilli in confessionis in hoc casu, vt consideranti patebit: si enim in prædictis circumstantiis Confessarius negat schedulas, clarum manet ex sola præcisa notitia confessionis, & ex negatione schedulae posse huiusmodi penitentes venire in suspensionem apud alios, status actualis peccati mortalis, illiam apud matrem, sodales apud sodales suos, & idè propter hæc rationes pro vtraque parte facta respondet Henricus *lib. 3. de penitent. cap. 2. num. 4.* opinionem esse penes Confessarium vt partem eligeret, quam maluerit, & ait ibi ad marginem *litter. M.* ita affirmasse Doctores omnes Salmantice hæc de re consultos.

2. Sed contrariam sententiam docet Coninch de *Sacram. disput. 9. dub. 1. num. 14.* vbi sic ait: Quando aliqui studiosi, aut famuli alicuius Principis tenentur ferre testimonium suæ confessionis, Confessarius debet hoc dare etiam iis, quos non absoluit, ne testimonium hoc negando, aliquo modo prodatur sigillum, & peccatorum, nec dando illud mentitur, quia tantum testatur eos esse confessos, quod verum est. Ita ille. Et post illum Fagundez *præcept. 1. lib. 6. capit. 4. num. 4.* & Moscolo in *summa, tractat. 7. capit. 15. num. 3.* Vnde non est audiendus Bonacina de *Sacrament. disput. 1. quest. 6. punct. 4.* negantem Confessarium non teneri dare schedulam penitenti, quæ non absoluit.

RESOL. LXII.

An Confessarius sine fractione sigilli possit manifestare penitentiam, quam imposuit penitenti?
Et quid, si Confessarius dixisset Coronam B. Virgini imposuisse pro penitentia suo cuidam penitenti?
Et quid, si penitentia esset vnum Miserere, quinque Pater noster, &c?
Et aduertitur non bene fecisse quemdam Confessarium: qui cum cuida ob gram peccata, sed ignorata inuenerit in confessione longo tempore publice audire solent Sacrificiū sexis genibus, &c. Ex p. 5. tr. 11. Ref. 31.

§. 1. **R**espondeo non posse Confessarium dicere in particulari quam penitentiam imposuit,

Ref. si illa fuerit signum culpa mortalis certa, aut dubia, aut peccatorum venialium specialium quoad numerum, vel speciem, secus si fuerit ita leuis, vt ex illa colligi nequeat, nisi tantum, quod certum & commune est, scilicet poenitentem confessum fuisse venialia. Et ita docet Granado in 2.2. controu. 7. tractat. 11. disputat. 6. num. 5. Vnde ego olim dixi fragille sigillum quemdam Confessarium, qui dixit Coronam B. Virginis imposuisse pro poenitentia cuidam suo poenitenti: nam talis poenitentia non solet imponi pro peccatis venialibus, secus autem si poenitentia esset vnum *Miserere*, quinque *Pater*, &c. & ideo optime Malderus tractat. de sigillo, capit. 1.2. dixit non bene fecisse quemdam Confessarium, qui cum cuidam ob graui peccata, sed ignota, iniunxisset in confessione longo tempore publicè audire solemne Sacrum flexis genibus, indicauit eis, qui hoc obiterunt, à se id profectum esse.

RESOL. LXIII.

An Confessarius, qui asseruit imposuisse Titio pro poenitentia vnum *Miserere*, vel quinque *Pater* noster, fregerit sigillum confessionis?
Et quid, si discret imposuisse Rosarium B. Virginis pro poenitentia?
Et an Confessarius debeat negare poenitentem schedulam confessionis petenti, si ex aliqua causa eum non absoluit: Ex part. 1.1. tr. 5. & Milc. 5. Ref. 14.

§. 1. Nominatim contra me affirmatiuam sententiam docet Dicaftillus de Sacramentis, tom. 2. tractat. 8. disputat. 1.2. dub. 7. num. 1.2.2. vbi sic ait: Querens an sit contra sigillum, manifestari à Confessario poenitentiam, quam imposuit poenitenti? Respondetur communiter sub distinctione, aut conditione, nempe esse contra sigillum, si poenitentia talis sit, vt indicet, aut suspicandi aniam præbeat quod poenitens confessus fuerit mortalia, quando scilicet poenitentia excedit illam, quæ solet imponi pro venialibus, secus si non excedat. Cardinalis Lugo adhibet exemplum, verbi gratia, semel dicere orationem Dominicam, & Anglicam, vel vnum Psalmum mediocrem, pro sententia refert Henriquez, & Nauarum, & recentiores quos non nominat. Et videtur inquit, probabile, quia sicut non est contra sigillum dicere quod confessus est venialia, sic neque erit dicere quod accepit poenitentiam solitam imponi pro venialibus. Limitat hoc Lugo, nisi poenitentia illa indicet qualitatem peccati, vt si poenitentia fuit oratio leuis pro socio, quem leui aculeato verbo pupugisset, quæ notitia posset præbere occasionem suspicandi tale peccatum. Totum facile admitto, sed in leuis poenitentia exemplis etiam pro venialibus, video discrepantia iudicia. Diana tractat. illo 11. 5. part. resolut. 31. cum retulisset Granadum, & Malderum, & in prædictam doctrinam consensisset, meritòque reprobasset, eum, qui dixerat, suo poenitenti, quem designauerat, imposuisse pro poenitentia Rosarium B. Virginis, (neque enim hæc poenitentia iniungi solet pro venialibus) subiungit, secus si poenitentia esset vnum *Miserere*, quinque *Pater*, &c. ego tamen intra latitudinem poenitentia venialium, etiam quæ non indicet speciem, aut etiam genus peccati, non facile id admitterim, præsertim hæc posteriora exempla. Huc vsque Dicaftillus.

2. Sed ego non recedo à sententia quam docui, & quam me citato adfert, & sequitur doctus, & amicissimus Pater Auersa de Sacramento poenitent. quæstione 18. sectione quarta, vbi ita asserit: Non

debet Confessarius dicere quam satisfactionem imposuit poenitenti, quando est aliquantum gratis, quæ proinde posset indicare mortalia, vel multa, aut grauiuscula venialia poenitentis; licet non frangeret sigillum, si diceret poenitentiam impostam aded leuem, quæ solum denotaret confessionem aliquam venialium, sicut nec dicendo in genere, illum confessum fuisse venialia. Exempla asserit Diana p. 5. tract. 1.1. resolut. 31. peccasse contra sigillum Sacerdotem qui dixit se imposuisse cuidam Coronam B. Virginis, non autem dicendo se imposuisse vnum *Miserere*, aut quinque *Pater* noster. Ita Auersa. Et ita etiam docet me citato P. Hermanus Busembaum Societatis Iesv in Medul. Theolog. moral. lib. 6. tract. 4. capit. 2. dub. 1. num. 5. & ex eadem Societate, me etiam citato doctus P. Thom. Tambur. opus. de confess. lib. 5. cap. 3. §. 1. num. 1. in fine, vbi sic ait: Huc reducitur, si confessor reuelat poenitentiam poenitenti impostam, vel publicè peragendam imponat, sed grauem, id est, quæ consuevit iniungi pro mortali, qualis nunc esset (ait Diana part. 5. tractat. 1.1. resolut. 31.) Corona B. Virginis, non verò vnicum *Miserere*, quia hoc loquendi modo præbetur, vt dictum est, occasio graue quidpiam aduersus poenitentem suspicandi. Ita ille. Et tandem etiam me citato hanc sententiam sequitur Gesualdus in Theol. moral. tom. 1. tractat. 25. cap. 3. num. 1.2. sic asserens; Dico, non posse confessarium manifestare aliis poenitentiam iniunctam poenitenti in confessione, quando poenitentia esset alicuius momenti, vt Corona, Rosarium, &c. quæ imponi solet pro aliquibus peccatis aliquantum grauibus, secus autem si poenitentia fuisset leuissima, quæ imponi solet quotidie pro peccatis quotidianis venialibus, vt Psalm. *Miserere*, vel quid simile. Vide etiam me citato Leandrum de Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 10. q. 4.5.

3. Non igitur est audiendus P. Dicaftillus, nam poenitentia vnius *Miserere*, vel quinque *Pater*, supponit tantum peccata venialia in genere, nec vllum in particulari designat: ergo negandum est eius manifestationem frangere sigillum nam potest confessor reuelare peccata venialia alicuius in genere dumtaxat, quia qui confitetur manifestè, ostendit se habere saltem peccata venialia, vt & melius probat Leander de Sacrament. 10. 1. tract. 5. disp. 10. quæst. 10. & Lessius in 3. part. D. Thom. quæst. 11. de sigillo confess. art. 2. n. 88. & Præpositus in 3. part. q. 1. de sigillo dub. 3. n. 26.

4. Sed quia hic Sermo incidit de sigillo confessionis; Quæro, primò an Confessarius debeat negare poenitenti schedulam confessionis petenti, si ex aliqua iusta causa illum non absoluit? Et nominatim contra me respondet Dicaftillus affirmatiuè, vt supra dub. 7. num. 1.19. vbi sic ait: Iam verò de petente schedulam confessionis, Coninch supra num. 14. putat Confessarium teneri Schedulam, & attestationem confessionis præbere ei, qui ob defectum dispositionis, vel aliam causam non absoluitur, verbi gratia, si audiuit famulos alicuius Principis, qui factæ confessionis solet testimonium inquirere; Probat, quia alioquin proderet peccatum, & indispositionem poenitentis, nec ideo Confessarius mentietur, verè enim dicit illum fuisse confessum; Cum Coninch sentiant Fagundez, & Moscosus, quos refert, & sequitur Diana tract. 1.1. 5. part. resolut. 21. & ait non esse audiendum Bonacinam negantem teneri dare schedulam.

5. Mihi tamen magis probatur sententia Bonacinæ, quem & audit, & refert, & sequitur Lugonumer. 87. nempe negandam esse Schedam. Neque enim tunc Confessarius ex se reuelat directè, vel indirectè peccata, sed tantum non vult affirmare, vel dare Schedam

Vt in annoe. præterita.

Quæ hic est prima post præteritam.